C/2026/3231

2026.7.2.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye

Közös közlemény az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak és a Tanácsnak – A béke megőrzése – Védelmi készültségi ütemterv 2030-ig

(fakultatív felkérés)

JOIN (2025) 27 – final

(C/2026/3231)

Előadó: **Christian MOOS (DE/III)**

Társelőadó: **Christophe TYTGAT (BE/1. kategória)**

Tanácsadó:	Małgorzata DAROWSKA (az 1. kategóriához tartozó társelőadó felkérésére)
	Kristýna HELM (az I. Csoport felkérésére)
Közgyűlési határozat:	2026.3.18.
Jogalap:	az eljárási szabályzat 52. cikkének (2) bekezdése
Felkérés:	2026.1.14.
Jogalap:	az Európai Unió működéséről szóló szerződés 104. cikke
Illetékes szekció:	Ipari Szerkezetváltás Konzultatív Bizottsága
Elfogadás a szekcióülésen:	2026.3.10.
Elfogadás a plenáris ülésen:	2026.3.18.
Plenáris ülésszak száma:	604.
A szavazás eredménye: (mellette/ellene/tartózkodott)	201/4/15

1. Következtetések és ajánlások

1.1. Mivel a háború visszatért Európába, és globális rivalizálások alakítják át a világrendet, az EGSZB támogatja az átfogó európai védelmi stratégia kidolgozására irányuló kezdeményezést. Az EGSZB támogatja a felkészültségi unióról szóló stratégiát és az EU belső biztonsági stratégiáját, követve „Az európai védelemről – Készenlét 2030” című fehér könyvet. Kiemeli továbbá az uniós védelmi ipar átalakításának ütemtervéről szóló CCMI/256. sz. véleményében foglalt ajánlásokat.

1.2. A hiteles európai védelem demokratikus elszámoltathatóságot és átláthatóságot igényel, ideértve a felkészültség és az ipari hatások nyilvános nyomon követését is. Az EGSZB olyan átfogó európai védelmi stratégiát támogat, amely integrálja a katonai felkészültséget a polgári felkészültséggel, a társadalmi rezilienciával, a diplomáciával, a nemzetközi joggal, valamint a béke, a demokrácia és az emberi jogok előmozdításával. A védelmi felkészültség nem vezethet militarizációhoz, hanem a védelmi képességek olyan megerősítését kell szolgálnia, amely összeegyeztethető a civil ellenőrzéssel és a demokratikus felügyelettel.

1.3. Az EGSZB nagyra értékeli az európai védelmi készültségre vonatkozó ütemterv rendszerezett felépítését, célkitűzéseit, ütemezését és eredményeit, ugyanakkor sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az nem tartalmazza a haditengerészeti védelmet az EU védelmi felkészültségének alapvető elemeként.

1.4. Az EGSZB üdvözli a kiemelt képességi területek meghatározását, de sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy e képességek némelyikét Ukrajna esetében elhalasztották vagy korlátozták.

1.5. Európa védelmi felkészültségének célzottnak kell lennie, és a következőkre kell összpontosítania: precizitás; hírszerzés; kiber-védelem; logisztika; mobilitás; lég-, űr-, haditengerészeti, szárazföldi és rakétavédelem; valamint a kritikus infrastruktúra – beleértve a vasutakat és a kikötőket – védelme.

1.6. Az EGSZB arra kéri az EU-t, hogy Európa stratégiai autonómiájának megerősítése érdekében szüntesse meg a széttagoltságot, erősítse és optimalizálja az EU védelmi technológiai és ipari bázisát (EDTIB), fokozza az együttműködést, ösztönözze a közös közbeszerzést, csökkentse a külföldi függőségeket (többek között az energiaforrásoktól) és biztosítsa az ellátási lánc rezilienciáját az üzemanyagokkal való ellátás tekintetében is.

1.7. Az EGSZB óva int a nemzeti protekcionizmustól a védelmi beszerzések terén. A közös közbeszerzés – ideális esetben egy európai platformon/ügynökségen keresztül – kulcsfontosságú az európai védelem fejlesztéséhez és a tagállamok közötti interoperabilitás javításához. Ugyanilyen fontos a katonai termékekre vonatkozó közös szabályozási keret.

1.8. A képességfejlesztési eredményeknek elsőbbséget kell élvezniük, miközben biztosítani kell az inkluzivitást is, amely szükséges az európai közös felelősségvállalás érzetének erősítéséhez. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy kezelni kell a jelenleg fennálló súlyos társadalmi hiányosságokat, amelyek aláássák a szükséges társadalmi és regionális kohéziót, mivel ez a helyzet negatívan tükröződhet a védelmi készültségben is.

1.9. Az EGSZB hangsúlyozza az egyenlő versenyfeltételek fontosságát az állami és magánvállalkozások számára. Kiemeli, hogy célzott támogatásra van szükség a megfelelő képességekkel rendelkező kkv-k számára, ugyanakkor több ösztönzőt szorgalmaz a technológiai vezető szerepet betöltő közepes piaci tőkeértékű vállalatok számára.

1.10. Ahhoz, hogy 2027-ig létrejöjjön egy valódi uniós katonai mobilitási tér, harmonizált közlekedési, vám- és infrastrukturális szabályokra van szükség. Az EGSZB mérhető teljesítménymutatókat és egyablakos vámkezelési rendszert szorgalmaz a határokon átnyúló mozgás felgyorsítása érdekében.

1.11. Több tagállam újra bevezeti a sorkatonai szolgálatot. Az EGSZB ezért uniós szintű vitát javasol a civil társadalommal a katonai és polgári védelem követelményeiről.

1.12. Az EGSZB egy európai védelmi készségfejlesztési paktumot javasol a képzett munkaerő biztosítása érdekében, és újból kihangsúlyozza, hogy szilárd munkaügyi normákra és regionális egyensúlyra van szükség, emellett pedig be kell vonni a szociális partnereket az ipari átalakulásba és fenn kell tartani a munkavállalók munkavállalói jogait. Az EGSZB támogatja azt az elvet, hogy e munkavállalók munkavállalói jogai ne csorbuljanak, valamint azt, hogy a szociális partnereket szociális párbeszéd és kollektív tárgyalások révén bevonják a szükséges ipari átalakulásokba.

1.13. Az EGSZB kéri, hogy a védelem gazdasági és ipari integrációját a politikai és katonai integrációval párhuzamosan mozdítsák elő, teljes mértékben kihasználva a Lisszaboni Szerződésben rejlő lehetőségeket.

2. **Általános megjegyzések**

2.1. Az EGSZB olyan átfogó európai védelmi stratégiát támogat, amely integrálja a katonai felkészültséget a polgári felkészültséggel, a társadalmi rezilienciával, a diplomáciával, a nemzetközi joggal, valamint a béke, a demokrácia és az emberi jogok előmozdításával ([1]). Ezzel összefüggésben az EGSZB támogatja a felkészültségi unióról szóló stratégiát ([2]) és az EU belső biztonsági stratégiáját ([3]), követve „Az európai védelemről – Készenlét 2030” című fehér könyvet. Az EGSZB kiemeli továbbá „Az európai védelmi ipar átalakításának ütemterve” című, CCMI/256. sz. véleményében foglalt ajánlásokat, amelyek a védelmi készültséget alátámasztó ipari átalakulást vizsgálják, és szorosan kapcsolódnak ehhez a véleményhez.

([1]) HL C, C/2025/5162, 2025.10.28., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5162/oj.
([2]) A felkészültségi unióról szóló stratégia: a felmerülő fenyegetésekkel és válságokkal kapcsolatos megelőzés és reagálás új kerete.
([3]) EUR-Lex – 52025DC0148 – HU – EUR-Lex.

2.2. Az EGSZB nagyra értékeli az ütemterv felépítését, átlátható célkitűzéseit, ütemezését és eredményeit, valamint az uniós tagállamok fegyveres erői által végrehajtandó intézkedések beemelését. Az ütemterv azonban nem egyértelmű az irányítás és a kulcsfontosságú szereplők – többek között az Európai Bizottság, az Európai Védelmi Ügynökség, a tagállamok és a NATO – közötti hatáskörmegosztás tekintetében. Ennek eredményeként átfedések vannak a védelmi készültségi pillérek között is. A koherens fellépésekhez egyértelmű felelősségi körökre és irányításra van szükség.

2.3. Az EGSZB tudomásul veszi, hogy az ütemterv megerősíti a tagállamok szuverenitását a nemzetbiztonsági és a védelem területén, valamint a képességi célkitűzések meghatározásával kapcsolatos felelősségüket annak biztosítása érdekében, hogy a fegyveres erők készen álljanak a stratégiai és katonai feladatokra. Ugyanakkor az EGSZB fontosnak tartja a tagállamok közötti koordináció megerősítését, valamint az átfogó európai célkitűzések meghatározását is, világos intézkedésekkel és mérhető célértékekkel.

2.4. Mivel a 27 uniós tagállam több mint 178 fegyverrendszerrel rendelkezik (szemben az Egyesült Államok mintegy 30 rendszerével), és a beszerzések 80 %-a nemzeti szinten történik, Európa védelmi termékei sem nem szabványosítottak, sem nem interoperábilisak, ami párhuzamos erőfeszítésekhez, hatékonysági problémákhoz és magas költségekhez vezet. Az európai ipar jelenlegi széttagoltsága aláássa az EU védelmi készültségét. Ukrajna háborús tapasztalatai rávilágítanak a központosított beszerzések és a képességkezelés fontosságára. Az EGSZB támogatja az ütemterv azon felhívását, amely a katonai felszerelések összehangoltabb beszerzésére ösztönöz, beleértve a közös beszerzési eljárásokat is, és megfelelő megoldásokat szorgalmaz a széttagoltság és a szűk keresztmetszetek elkerülése érdekében.

2.5. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy Európa stratégiai autonómiájának és rezilienciájának fokozása és az erőforrás-felhasználás optimalizálása érdekében meg kell erősíteni és optimalizálni kell az európai védelmi technológiai és ipari bázist, csökkenteni kell a széttagoltságot és a párhuzamosságokat, fokozni kell az együttműködést és az összevonást, ösztönözni kell a közös közbeszerzést, minimalizálni kell a külföldi függőségeket, európai termékeket kell vásárolni – többek között egy európai preferenciarendszer révén a biztonsági szempontból érzékeny ágazatokban, például a védelem területén –, valamint biztosítani kell az ellátási lánc rezilienciáját ([4]).

2.6. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy a tőkepiaci unió elengedhetetlen a stratégiai autonómiára és a védelmi készültségre vonatkozó uniós célkitűzések eléréséhez.

2.7. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy célzott támogatásra van szükség a megfelelő képességekkel rendelkező kkv-k számára, és erősebb, hatékony ösztönzőket kell biztosítani az értékláncok szervezésére, valamint az induló innovatív vállalkozások és a tudományos szféra bevonására képes innovatív vállalatok számára. Minden közberuházást és közbeszerzést szociális feltételekhez kell kötni annak érdekében, hogy jobb ösztönzőket biztosítsanak az ipar számára a továbbképzésbe, az átképzésbe, a minőségi munkahelyekbe és a munkaerő-toborzásba való beruházásokhoz az igazságos átmenet érdekében.

2.8. Az EGSZB megerősíti, hogy a munkajogok terén a visszalépés tilalmának elve, valamint a szociális párbeszéd és a kollektív tárgyalás alapvető jelentőségűek ahhoz, hogy az európai védelmi ipar átalakulása hatékony legyen.

2.9. Az EGSZB hangsúlyozza a regionális fejlesztés fontosságát, beleértve a Kohéziós Alap jobb felhasználását a kettős felhasználású infrastruktúra korszerűsítésére, egyszerűsített eljárások és a finanszírozáshoz való méltányos hozzáférés mellett.

2.10. Európa védelmi felkészültségének a következőkre kell összpontosítania: precíziós csapásmérő képesség; hírszerzés; kibervédelem; logisztika; lég-, űr-, haditengerészeti, szárazföldi és rakétavédelem; a kritikus infrastruktúra – beleértve a vasutakat és a kikötőket – védelme; valamint a kikötők és hátországuk közötti kapcsolatok erősítése. Ezek erősítik az elrettentést, miközben korlátozzák a járulékos kockázatokat és fokozzák a rezilienciát.

2.11. Az EGSZB üdvözli a kulcsfontosságú lépések és mérföldkövek meghatározását, beleértve a kezdeti kiemelt képességi területeket is, de sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy e képességek némelyikét – bár már rendelkezésre állnak – a tagállamok Ukrajna esetében elhalasztották vagy korlátozták, ami csökkentette az európai támogatás hatékonyságát.

([4]) HL C, C/2025/2013, 2025.4.30., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2013/oj;HL C, C/2024/4663, 2024.8.9., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4663/oj; HL C, C/2024/4662, 2024.8.9., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4662/oj; HL C 486., 2022.12.21., 168. o.; HL C 129., 2018.4.11., 51. o.; HL C 288., 2017.8.31., 62. o..

2.12. A kritikus fontosságú nyersanyagoktól, többek között az energiaforrásoktól való függőség egyre nagyobb stratégiai fenyegetést jelent. A védelmi készültséghez ezért az is kell, hogy diverzifikált, megbízható uniós székhelyű (mint például a fenntartható hazai biomasszából előállított bioüzemanyagok esetében) ellátási láncok és feldolgozási kapacitások révén biztosítsuk az ipar és az erőforrások rezilienciáját Európában ([5]).

3. **A 2030-ig tartó időszakra vonatkozó készültségi ütemterv: Értékelés és ajánlások**

3.1. Az EGSZB üdvözli, hogy az ütemterv az ipari, innovációs, közbeszerzési és mobilitási politikákat koherens tervbe foglalja annak érdekében, hogy Európa védelmi felkészültsége 2030-ra megvalósuljon; ez magában foglalja a páneurópai zászlóshajó-projekteket, egy 2027-re létrehozandó uniós szintű katonai mobilitási teret, valamint a „ReArm Europe" terv pénzügyi architektúrájához való kapcsolódást is.

3.2. Az EGSZB óva int a nemzeti protekcionizmustól a védelmi beszerzések terén, és megoldásokat szorgalmaz. Ha leárnyékoljuk a hazai iparágakat az európai tisztességes versenytől, az a hatékonyság hiányához, párhuzamosságokhoz és magasabb költségekhez vezet. A protekcionizmus széttagolja a piacokat, redundanciákat teremt, elfojtja az innovációt, aláássa a tagállamok közötti bizalmat, és akadályozhatja az interoperabilitást.

3.3. Sürgősen egyértelmű iránymutatásra van szükség az ipar számára a közös beszerzésekben való részvétellel kapcsolatban, különös tekintettel az olyan adózási kérdésekre, mint a SAFE-rendelet 20. cikke szerinti héamentesség. Ennek az iránymutatásnak következetesen tükröződnie kell az alkalmazandó védelmi és biztonsági beszerzési keretben (a 2009/81/EK irányelvben is) ([6]), valamint az alkatrészekre és alrendszerekre vonatkozó uniós költségelszámolhatósági szabályokban. A nagyobb átláthatóság lehetővé teszi a vállalatok számára, hogy hatékonyabban tervezzék meg a termelést és a beruházásokat. Alapvető fontosságú továbbá a közfinanszírozású beruházásokra vonatkozó állami támogatási szabályok pontosítása.

3.4. Az ütemterv 5. fejezete helyesen hangsúlyozza, hogy meg kell szüntetni a képességbeli hiányosságokat, és meg kell erősíteni Európa versenyképességét, hiszen a gyorsaság és a hatékonyság elengedhetetlen a felkészültséghez. A képességfejlesztési eredményeknek elsőbbséget kell élvezniük, miközben biztosítani kell az inkluzivitást is, amely szükséges a hatékony közös védelemhez, a stratégiai autonómiához és az európai közös felelősségvállalás érzetének erősítéséhez.

3.5. Az EGSZB sürgeti a védelmi felszerelések olyan valódi egységes piacának létrehozását, amely az átláthatóságra és a közös normákra épül, valamint egyenlő versenyfeltételeket biztosít az állami és magánvállalatoknak.

3.6. Az ütemterv helyesen szólít fel összehangolt beruházásokra, ipari léptékváltásra és nagyobb hadműveleti készenlétre. Ez azonban nem új felismerés: az EGSZB régóta figyelmeztet arra, hogy Európa védelme továbbra is széttagolt ([7]). Az olyan kezdeményezések, mint az európai védelmi ipar közös beszerzés révén történő megerősítését szolgáló eszköz (EDIRPA), fontos kísérleti intézkedések voltak, de továbbra is ideiglenesek, és mind a finanszírozás, mind az intézményi hatály tekintetében túl korlátozottak. Ahhoz, hogy 2027-re elérjük a 40 %-os közös közbeszerzésre vonatkozó célt, az EU-nak állandó közbeszerzési platformra/ügynökségre van szüksége a beszerzések koordinálása, szabványosítása és méretnövelése érdekében.

3.7. Egy ilyen platform/ügynökség méretgazdaságosságot eredményezhetne, fokozhatná az átláthatóságot, és nyílt digitális pályázatok révén segíthetné a kkv-kat. Nem „brüsszeli vevőként", hanem együttműködési központként kellene működnie. (A Covid19-világjárvány idején történt vakcinabeszerzés példaként szolgálhat.) Az EDIRPA, az EDF és az EDA képezi az alapot, ám egy jogilag rögzített, közösen irányított és megfelelően finanszírozott platform továbbra is a tartós közös beszerzés hiányzó intézményi láncszeme.

3.8. Az ütemterv 40 %-os közös közbeszerzési célkitűzése egyszerre ambiciózus és alapvető fontosságú. Az EGSZB köztes mérföldkövek meghatározását (2026-ra 25 %), átlátható jelentéstételt, valamint nyílt architektúrájú megközelítést javasol, amely közös, egyértelműen meghatározott műszaki szabványokra és interfészekre épül az interoperabilitás biztosítása és a beszállítói függőség elkerülése érdekében.

([5]) HL C 349., 2023.9.29., 142. o.; HL C, C/2023/857, 2023.12.8., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/857/oj.

([6]) Az Európai Parlament és a Tanács 2009/81/EK irányelve (2009. július 13.) a honvédelem és biztonság területén egyes építési beruházásra, árubeszerzésre és szolgáltatásnyújtásra irányuló, ajánlatkérő szervek vagy ajánlatkérők által odaítélt szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról, valamint a 2004/17/EK és 2004/18/EK irányelv módosításáról (HL L 216., 2009.8.20., 76. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/81/oj).

([7]) EUR-Lex – 52025DC0148 – HU – EUR-Lex.

3.9. Az EGSZB nyugtázza az olyan ambiciózus kiemelt programokat, mint az európai drónvédelmi kezdeményezés, a keleti őrség, az európai lég- és űrpajzsok, valamint a katonai mobilitási folyosó hálózata, és egyértelműen meghatározott irányítási intézkedéseket szorgalmaz.

3.10. A katonai mobilitás kulcsfontosságú az európai biztonság és védelem, valamint az Ukrajnának nyújtott uniós támogatás szempontjából. A teljes mértékben integrált uniós katonai mobilitási térség 2027-ig történő megvalósításához harmonizált közlekedési keretre van szükség, amely egységes eljárásokat, szabványosított vám-árunyilatkozatokat és megerősített kettős felhasználású képességeket foglal magában. A katonai mobilitáshoz elengedhetetlen a megbízható folyékonyüzemanyag-ellátási infrastruktúra. Az energetikai infrastruktúra, amelynek a lehető leghamarabb teljes mértékben fenntarthatóvá kell válnia, fontos a védelmi készültség és a kettős felhasználás szempontjából. Alapvető fontosságú a polgári és katonai hatóságok közötti jobb koordináció, az interoperábilis infrastruktúra és az egyértelmű teljesítménymutatók. Mivel a beruházások 95 %-a kettős felhasználású, az EGSZB támogatja az egyablakos vámkezelési rendszert a határokon átnyúló mozgások megkönnyítése érdekében. Az állami infrastruktúrát illetően be kell vonni a szociális partnereket. A haditengerészeti védelem a védelmi és katonai mobilitás szerves része. Az EGSZB azt javasolja, hogy a haditengerészeti védelmet az EU védelmi készültségi reagálásának alapvető részeként vegyék fel, és hangsúlyozza, hogy a kikötőket fel kell venni a védendő kritikus infrastruktúrák jegyzékeibe. Az EGSZB kéri, hogy a szociális partnereket teljes mértékben vonják be a katonai mobilitásra vonatkozó meglévő rendeletek esetleges felülvizsgálatának valamennyi folyamatába, amennyiben ezek a polgári ágazat munkavállalóira is hatással vannak.

3.11. A csapatok és felszerelések nagyszabású mozgatása jelentős, azonnal rendelkezésre álló kettős felhasználású kapacitásokat igényel, különösen a vasúti járműállomány terén. Az EGSZB ezért támogatja a célzott források összevonását, és arra kéri az Európai Bizottságot, hogy célzott pénzügyi programok révén erősítse meg és töltse fel újra a járműállományt. Az EGSZB hangsúlyozza továbbá, hogy sokkal szorosabb integrációra van szükség a főbb uniós kikötők és a vasúti hálózat között, amely továbbra is gyenge pont a logisztikai láncban.

3.12. A ReArm Europe tervnek integrálnia kell az Európai Beruházási Bank (EBB) és az Európai Beruházási Alap (EBA) garanciáit, valamint az előzetes beszerzési megállapodásokat és kockázatmegosztási eszközöket az ipari kapacitás bővítése érdekében. Az állami támogatások gyorsított jóváhagyását olyan projektekre kell alkalmazni, amelyek bizonyítottan európai hozzáadott értéket képviselnek és pozitív hatást gyakorolnak a foglalkoztatásra ([8]). Általánosabban fogalmazva az EGSZB azt ajánlja, hogy erősítsék meg az EBB csoport szerepét az európai védelmi technológiai és ipari bázis átalakításában, és kiemeli az EBA által végrehajtott védelmi tőkefinanszírozási eszköz hozzájárulását az európai védelmi és kettős felhasználású vállalatok tőkefinanszírozásának mozgósításához.

3.13. Európának védelmi innovációs központokat és tesztelési infrastruktúrát kellene kiépítenie, ösztönöznie kellene a zászlóshajó-projektekhez igazodó, kihívásalapú beszerzést, valamint egyértelmű szellemitulajdon-megosztási keretek és európai értékeken alapuló szabványok mentén integrálnia kellene az ukrán szakértelmet a drón-, rakéta-, kiber- és logisztikai technológiák terén.

3.14. Európa többszörösen összetett válsággal néz szembe. Ugyanakkor elengedhetetlen a stratégiai egyértelműség, valamint a közvetlen képességhiányok gyors felszámolása, különösen az Ukrajnának nyújtott támogatás fenntartása érdekében. Egy fókuszált ütemtervnek a szükséges prioritásokkal és egy 360 fokos szemlélettel kéz a kézben kell járnia.

4. **A védelmi készültség civil társadalmi dimenziója**

4.1. Az EGSZB elismeri a kettős felhasználású és a kettős célú technológiák és infrastruktúrák értékét, és konkrét működési megoldások kidolgozását sürgeti annak biztosítása érdekében, hogy e képességek révén a civil társadalom is részesülhessen a megerősített védelmi kapacitások és a fokozott védelmi felkészültség előnyeiből.

4.2. A további védelmi kiadások nem mehetnek az EU és tagállamai szociális vívmányainak rovására; mivel az EU-ban 100 millió ember él szegénységben vagy annak kockázatával. A társadalmi kohézió társadalmunk ellenálló képességének is alapvető eleme.

([8]) HL C, C/2025/2013, 2025.4.30., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2013/oj.

4.3. Több tagállam újra bevezeti a sorkatonai szolgálatot. Az EGSZB ezért uniós szintű vitát javasol a civil társadalommal a katonai és polgári védelem követelményeiről. Ezt a vitát össze lehetne kapcsolni az Európai Bizottság által a müncheni biztonsági konferenciával együtt tervezett, „Védjük meg együtt, ami számít!" (*Protect What Matters. Together*) című kampánnyal.

4.4. Az EGSZB a katonai és polgári reziliencia egész társadalomra kiterjedő európai megközelítését szorgalmazza, és hangsúlyozza a civil társadalom szerepvállalásának, az oktatásnak, az egész életen át tartó tanulásnak és a polgári részvételnek a fontosságát ([9]). A polgároknak a védelmi ökoszisztéma aktív résztvevőinek kell tekinteniük magukat, akár katonai, akár polgári környezetben.

4.5. Az önkéntes szervezetek továbbra is kulcsfontosságúak a válságkezelés és a társadalmi kohézió szempontjából. El kell ismerni őket első reagáló partnerként, és stabil finanszírozást, képzést, valamint jogi státuszt kell számukra biztosítani. A közszolgáltatások alkotják az infrastruktúra, a folytonosság, a mobilitás és a demokratikus reziliencia gerincét. A védelmi készültség szempontjából alapvető fontosságúak a beruházások, az interoperabilitás és a személyzet védelme.

4.6. A katonák jogai jelentősen eltérnek az EU-ban. A hatékony interoperabilitás bizonyos fokú harmonizációt igényel, összhangban azokkal az uniós értékekkel, amelyek védelmére és megóvására a katonák hivatottak. Békeidőben ennek magában kell foglalnia a gyülekezéshez való jogot, a szociális párbeszédet és a képviseletet, az egészségvédelem és a biztonság garantálását, a család védelmét, az oktatást és az etikai normákat a civil elsőbbség és a humanitárius jog elveivel összhangban, továbbá a tisztességes munkafeltételeket, a karrier-mobilitást és az átállást támogató intézkedéseket.

4.7. A civil társadalmi partnereket be kell vonni a felkészültségi tervek készítésébe. A hatóságok és a polgárok közötti strukturált párbeszéd erősíti a bizalmat, a legitimitást és a közös felelősségvállalást ([10]).

4.8. A formális és informális oktatás, az állampolgári ismeretek oktatása és a civil társadalmi szereplők fenntartható finanszírozása alapvető fontosságú a társadalmi reziliencia, valamint a dezinformáció és a manipuláció elleni küzdelem szempontjából. Ezek létfontosságúak a békében, a szolgálatban és a szolidaritásban gyökerező európai identitás kialakításához. Hangsúlyt kell helyezni a gyors tanulásra, a kognitív készségek folyamatos fejlesztésére, valamint a mesterséges intelligencia hatékony alkalmazására a polarizáció és a dezinformáció elleni fellépés érdekében az egyre inkább kibontakozó kognitív hadviselés összefüggésében, ezáltal erősítve a társadalmi rezilienciát és biztosítva a katonai és stratégiai előnyt.

4.9. A reziliens Európának ötvöznie kell a technológiai kapacitást a társadalmi kohézióval. Az EGSZB egy európai védelmi készségfejlesztési paktum létrehozását javasolja, valamint szilárd munkajogi normákat, ágazatok közötti mobilitást, regionális egyensúlyt, a szociális partnerek bevonását az ipari átalakulásba és a munkavállalói jogok tiszteletben tartását szorgalmazza. Az EGSZB támogatja továbbá egy kísérleti készséggarancia-program létrehozását is, a mikrotanúsítványok és az egyéni tanulási számlák felgyorsított bevezetése és szoros nyomon követése révén, annak érdekében, hogy sokoldalú és reziliens munkaerő álljon rendelkezésre a védelmi ágazatban.

4.10. A demokratikus elszámoltathatóság nem képezheti alku tárgyát. Az EGSZB egy – az éves védelmi készültségi jelentésbe beépítendő – nyilvános irányítópult létrehozását javasolja a beszerzések, az innováció és a foglalkoztatási hatások nyomon követésére; éves értékeléseket a verseny és a kkv-k helyzetéről; valamint a fegyverzetellenőrzési és átláthatósági intézkedések fenntartását a stabilitás előmozdítása érdekében.

4.11. Európának olyan védelmi képességet kell kiépítenie, amely militarizálás nélkül óvja meg a békét, elrettent anélkül, hogy uralkodna, és inkább egyesít, mint megoszt. A szabad és békés Európa védőpajzsát a hiteles védelmi képesség, a koherens ipari bázis, az élénk civil társadalom, az aktív polgári szerepvállalás és a demokratikus felügyelet alkotja.

([9]) HL C, C/2026/42, 2026.1.16., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/42/oj.

([10]) HL C, C/2025/2957, 2025.6.16., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2957/oj; HL C, C/2024/2481, 2024.4.23., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2481/oj.

5. **Az ambíciók összehangolása a lehetőségekkel**

5.1. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy az európai védelmi politikának ambiciózusnak, ugyanakkor realisztikusnak kell maradnia, és arra kell összpontosítania, hogy mit lehet elérni a következő évtizedben. A védelemmel vagy biztonsággal kapcsolatos uniós kezdeményezések nem mehetnek a társadalmi haladás, a munkavállalói jogok vagy a munkakörülmények rovására. Az európai védelmi ipar termelési kapacitásának növelése csak akkor lesz sikeres, ha azt koherens ipari stratégia támogatja, mivel az EU-nak a teljes értékláncba be kell ruháznia. A közelmúltbeli nagyszabású beruházási bejelentéseknek hosszú távú vállalati megrendelésekben kell testet ölteniük.

5.2. Ugyanilyen fontos a katonai termékekre vonatkozó közös szabályozási keret, amely közös szabványokon, kölcsönös elismerésen és egyszerűsített eljárásokon alapul, amelyek felgyorsítják a fejlesztést, a tanúsítást és a telepítést. A szabályozásnak lehetővé kell tennie, nem pedig akadályoznia az alkalmasságot.

5.3. Az EGSZB megjegyzi, hogy az ütemterv nem emeli ki a beszállítók és a termékek támogathatóságának szükségességét, amint azt a SAFE-rendelet 16. cikke vagy az EDIP-rendelet előírja. Ez a kihagyás gyengítheti a minősítési szabványokat a végrehajtás során, beleértve a kiemelt projekteket is. Tekintettel a védelmi kezdeményezések érzékeny jellegére, az ütemtervnek kifejezetten meg kell erősítenie a jogosultsági és ellátásbiztonsági követelmények betartását a meglévő rendeletekhez való igazodás és a magas szintű normák fenntartása érdekében.

5.4. Az EGSZB elismeri, hogy a geopolitikai környezet alapvetően megváltozott, és ezért kéri, hogy a politikai és katonai integrációval párhuzamosan mozdítsák elő a védelem gazdasági és ipari integrációját. Ehhez teljes mértékben ki kell aknázni a Lisszaboni Szerződésben rejlő lehetőségeket (beleértve az EUSZ 42. cikkének (7) bekezdése szerinti kölcsönös védelmi záradék gyakorlati érvényesítését), meg kell erősíteni az Európai Unió Katonai Törzsét, valódi értelmet kell adni a kölcsönös védelmi záradéknak, valamint létre kell hozni a védelmi miniszterek tanácsát a közös képességfejlesztés támogatása, egy hatékony európai védelmi unió kiépítése és annak lehetővé tétele érdekében, hogy az EU a stabilitás pólusaként léphessen fel egy többpólusú világban.

5.5. Az EGSZB úgy véli, hogy a gyors döntéshozatal elengedhetetlen a védelmi készültséghez. Ezért ismételten hangsúlyozza, hogy a kül- és biztonságpolitika terén el kell mozdulni az egyhangú döntéshozataltól, a legjobb védelmi ipari bázis mellett. Az EGSZB tudomásul veszi az Európai Parlament 2025. október 22-i állásfoglalását ([11]), amely többek között ezzel a fontos kérdéssel foglalkozik, és megismétli egy korábbi véleményében ([12]) foglalt következtetéseit, amelyben átmeneti megoldásként az alábbi két lehetőség egyikét ismerteti e célkitűzés elérése érdekében:

— a minősített többségi szavazás vagy a kettős minősített többség (azaz a minősített többségre vonatkozó magasabb küszöbértékek) gyakorlatának ideiglenes tesztelése; vagy

— az EUSZ 44. cikkének nagyobb mértékű kihasználása annak érdekében, hogy a közös biztonság- és védelempolitika területén megfelelő képességekkel rendelkező, cselekvésre kész tagállamok közötti együttműködés a Tanács általi hatáskör-átruházás révén keresztül valósulhasson meg.

Brüsszel, 2026. március 18.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Séamus BOLAND

([11]) Az Európai Parlament 2025. október 22-i állásfoglalása az uniós bővítési tárgyalások intézményi következményeiről.
([12]) HL C 140., 2023.4.21., 20. o..